

یادداشت روز

مهدی حسن زاده

economic@khorasannews.com

چوب دوسر طلای قیمت گذاری!

قیمت گذاری و تنظیم بازار، همواره یکی از مهم ترین چالش های اقتصادهای درگیر تورم است. در اقتصادهای درگیر تورم بالا، معمولاً مطالبه ای در افکار عمومی مطرح می شود تا دولت برای کنترل قیمت، به حربه های مختلف دست بزند. شاید از همین منظر بتوان تجربه سال های سال قیمت گذاری در اقتصاد ایران به ویژه در دهه ۹۰ را به عنوان تجربه ای عملی پیش رو گذاشت تا ببینیم فشار بر قیمت، منجر به کاهش قیمت شده است یا نه؟

واقعیت این است که از جنبه نظری، دولت به جز کالاهایی که خود مستقیماً عرضه می کند، نمی تواند و نباید در قیمت گذاری دخالت کند – البته این به معنی کنار گذاشتن اهرم های نظارتی دولت نیست – نمی تواند، چون تجربه عملی نشان داده است که در عمل بازار از قیمت تعیین شده لزوماً تبعیت نمی کند. نباید، چون قیمت گذاری مستلزم دخالت در کل زنجیره تولید و قیمت گذاری محصولات اولیه ای است که به دست تولید کننده می رسد و در عمل قیمت گذاری یک محصول، مثلاً خودرو، این انتظار را ایجاد می کند که قیمت مواد اولیه آن از جمله ورق فولادی نیز کنترل شود. کنترل قیمت ورق فولادی نیز مستلزم کنترل زنجیره قبل از آن است و این تسلسل تا ماده اولیه یعنی سنگ آهن ادامه می یابد. در نتیجه دولت وارد یک فرایند توقف ناپذیری از قیمت گذاری می شود. در اقتصاد، قیمت را به منزله دماسنج می دانند. چه قیمت سهام که میانگین آن در شاخص کل بورس نمود می یابد و چه قیمت انواع کالاهایی که در بازار عرضه می شود. افزایش قیمت، طبیعتاً پدیده خوشایندی نیست، چنان که تب بالا در بدن انسان، نشانه بروز عفونت و بیماری

است. برای مواجهه با افزایش قیمت باید به سراغ عامل اصلی رفت. واقعیت این است که رشد نقدینگی و همزمانی این رشد با رکود اقتصادی، عامل اصلی افزایش تورم است. این سازوکار، خود را در قالب هجوم پول به بازارهای سفته بازی از جمله بازار ارز و رشد نرخ ارز و در نتیجه، رشد قیمت ها نشان می دهد. اکنون مسئله این است که برای مواجهه با این رشد قیمت چه باید کرد؟

تجربه ارز ۴۲۰۰ از ۱۳۹۷ تا کنون و تجربه ارز ۱۲۲۶ در سال ۹۱ نشان داد که این نرخ گذاری، فقط به توزیع رانت منجر می شود و پولی که می توانست به شکل بهتر و کارآمدتری خرج مردم شود، به شکل ناکارآمدی، با تصور تثبیت قیمت، به جیب دلالتان رفت. شگفت این جاست که همچنان در بازارهای کالایی از فولاد تا خودرو، به دنبال قیمت گذاری هستیم و از انواع روش های پیچیده نظیر قرعه کشی خودرو یا الزام و اجبار کارخانه های فولاد به عرضه محصول با قیمت

مصوب در بورس کالا استفاده می کنیم، بدون این که از خود بیرسیم آیا گذرگاه بهتری برای جلوگیری از رشد قیمت ها وجود ندارد؟

واقعیت این است که رشد امروز قیمت ها، نتیجه رشد دیروز نقدینگی است اما در هر صورت حتی با نگاه بخشی برای قیمت گذاری در عرضه های انحصاری نظیر خودرو، فشار بر قیمت و قیمت گذاری مصوب، ناکارآمدترین روش است. بهترین روش عرضه خودرو که قرعه کشی است نیز رانت را نصیب ثبت نام کننده خوش شانس می کند که نسبت به صدها هزار نفر بدشانس بازنده در قرعه کشی هیچ مزیتی به جز شانس نداشته است! این در حالی است که ایجاد رقابت در بازار انحصاری که هدف نهایی است نیز محقق نمی شود. حتی در شرایط ارزی امروز که به دلیل محدودیت های ارزی، امکان افزایش واردات خودرو، عملاً وجود ندارد و باید در اولویت بندی مصارف ارز، دارو و کالاهای اساسی را به خودرو، ترجیح داد، اقدامات فردی دیگری در مدیریت صنعت خودرو می توان متصور بود که به مراتب بهتر از قیمت گذاری خودروست.

واقعیت این است که ما هم اکنون از یک

سو حمایت تعرفه ای بدون قید و شرط از خودروسازان داشته ایم و از سوی دیگر با انواع و اقسام دخالت های سیاسی و فشارهای ریز و درشت برای استخدام نورچشمی ها و تاسیس کارخانه های خودرو سازی در شهرستان های مختلف، این صنعت را تحت فشار قرار داده ایم و همزمان، اجازه هرگونه تخلف از ضوابط سهامداری و شرکت داری را به شرکت های خودروساز داده ایم، به گونه ای که پدیده عجیب و غریب خودسهامداری را در این شرکت ها می بینیم و بخشی از سهام شرکت های خودرو ساز در دست شرکت های زیرمجموعه است که از آن به پدیده خودسهامداری تعبیر می شود. همه این ها نتیجه مدیریت شبه دولتی و منسوب به دولت است که خود را در قبال سهامداران و برنامه بلندمدت و کارشناسی شده پاسخگو نمی بیند بلکه خود را موظف به پاسخگویی به انگیزه های کوتاه مدت چند مقام دولتی می داند.

اصلاح نظام مدیریتی خودرو البته یک شبه ممکن نیست ولی باید در برنامه ای چند ساله و زمان بندی شده با اقدامات زیر تحقیق یابد:

– حذف دولت از عرصه سهامداری خودرو سازان – شفافیت سهامداری در این صنعت و حذف پدیده عجیب خودسهامداری خودرو سازان – حذف شرکت های اقماری زیان دهنه و ناکارآمد – تعطیلی برخی سایت های منطقه ای خودرو که بدون مزیت منطقه ای و وجود شبکه قطعه سازی متصل، فقط با فشار مقامات محلی ایجاد شده است

– کاهش تدریجی تعرفه واردات خودرو در شرایط ارزی متعادل هم زمان با حذف قیمت گذاری تدریجی خودرو در این صنعت – ورود متخصصان به عرصه مدیریت صنعت خودرو و الزامات قانونی برای تعیین مدیران در این صنعت – شفاف سازی آمار و اطلاعات نیروی انسانی در این صنعت و اجبار به حذف و باز خرید نیروهای اضافه در این بخش – یارانه و کمک مستقیم دولت به صنعت خودرو به شرط بهبود کیفیت و کاهش مصرف سوخت.

هشدار ظریف به ترامپ: مراقب تله باش، پاسخ ما جدی خواهد بود

دفاع کامل از منافع مان را دارند. آمریکایی ها می دانند نیروهایشان در منطقه بسیار آسیب پذیر هستند. ایران قادر است ناوهای هواپیمابر آمریکایی را ظرف چند ساعت تبدیل به زیر دریایی کند. نظامی های آمریکایی بیشتر از سیاسیون نقاط ضعف خود را می دانند ولی به هر حال امیدواریم تا زمانی که دولت خبیث ترامپ برود، اتفاقی نیفتد.

استاد ارجمند

جناب آقای دکتر رئوفیان عزیز

درگذشت همسر گرامیتان را صمیمانه تسلیت عرض نموده و از درگاه خداوند رحمان برای آن بانوی گرامی طلب مغفرت و برای جنابعالی و خاندان محترم صبر و شکیبایی مسئلت می نماییم.

نصرااله زاده و بانو

دوست عزیز

جناب آقای دکتر رئوفیان و فرزندان گرامی

با قلبی آکنده از اندوه مصیبت وارده را تسلیت می گوئیم.

دکتر زنجانه خواه و خانواده

جناب آقای دکتر رئوفیان عزیز

با تأثر فراوان درگذشت همسر گرامیتان را حضور شما و خانواده محترم تسلیت عرض می نمایم.

دکتر نسرین سالاری

دکتر پرویز عامریون

جناب آقای: دکتر رئوفیان

رضا، کسری و مهسای عزیز

درگذشت همسر و مادر گرامیتان بانو: **پوران خزاعی**

را تسلیت گفته، در غم شما شریکیم.

دکتر بهروز زندی و بانو نیلوفر و نیما-میترا و رضا

استاد فرزانه

جناب آقای دکتر رئوفیان

تسلیت صمیمانه ما را در سوگ و فراق همسر عزیزتان پذیرا باشید.

دکتر هاشمیان – دکتر تدین

جناب آقای مجید کلاهان

درگذشت پدر بزرگوارتان **حاج احمد کلاهان** را به شما و خانواده محترم تسلیت عرض نموده و آرزوی صبر و شکیبایی برای شما و خانواده محترم داریم.

مدیریت و پرسنل آژانس مسافرتی پویا

عمو پرویز عزیز

عزیزانمان رضا، ثریا – مهسا، کاوه کسری و نفیس

غم نبودن **خاله پوران مهربان** وصف ناشدنی است. ما نیز در این غم در کنار شما هستیم.

نونا، نگار، زهرا و علیرضا

• باز این چه کلکی است که شورای رقابت برای قیمت گذاری خودرو دارد؟ می خواهد با ملت گرفتار در گرانی چه کار کند؟ به خدا که گرانی خودرو عامل تمام گرانی هاست. یک نفر در سازمان حمایت از مصرف کننده و مجلس نیست که جلوی این ها را بگیرد؟

• آقای رئیس جمهور حالا که داریم به پایان کار دولت نزدیک می شویم دستور بفرمایید طرح همسان سازی حقوق مستمری بگیران تأمین اجتماعی را اجرا کنند. به خدا با این اوضاع اقتصادی و با این وضعیت حقوقی ما که داریم عذاب می کشیم.

• وقتی در کشوری افرادی توان خرید نیم کیلو تخم مرغ و دو دانه نان را ندارند خدا را خوش نمی آید چنین پول هایی صرف فوتبال شود.

• شورای رقابت عوض این که کاری بکنه خودرو ارزان تر بشه حالا که دلار ارزان تر شده برعکس طرح هایی می ده که خودرو گران بشه! چرا؟

• می شه درباره ماشین های تیولی را مک خودرو که قرار بود سه سال پیش ۱۲۰ روزه تحویل بدن والان بعد سه سال می گن ۷۹۰ میلیون بدین تا تحویل تون بدیم، پیگیری بفرمایید.

• می یک کارگر ساختمانی هستم. می خوام از این دولت تشکر کنم چون از اول سال نتونستم گوشت قرمز برای بچه هام بخرم!

• حالا که داره همه چی گرون می شه و خیلی ها قدرت خرید ندارند برای این که مردم صداهون کمتر در بیاد دارن می گن اینا برای سلامتی شما خوب نیست! چطور تا حالا نمی گفتن شیر پاستوریزه سرطان زاست؟ یا اگه می گفتن هم چطور تا حالا تلویزیون ما با این همه قدرت سانسورش می کرد؟ احتمالا کم کم می گن برق و آب و گاز هم اگه مصرف کنید سرطان می گیرید.

• می خوام واقعیت سازمان بورس ایران رو براتون بگم. ترس رو در بازار به وضوح می شه دید! در مرحله اول، انرژی مردم با

معمای قاچاق زعفران

همیشه گلایه زعفران کاران از قرار گرفتن گران ترین ادویه جهان در بسته خام فروشی و حتی قاچاق آن است. تفاوت تعرفه های گمرکی بازارهای هدف فروش این ادویه گران قیمت هم به قاچاق زعفران دامن زده است و طبق گفته ها، مافیای زعفران مانع از طی شدن روند قانونی صادرات و در نتیجه سودآوری این محصول می شود. عضو شورای ملی زعفران با اشاره

جناب آقای دکتر رئوفیان و فرزندان گرامی

نمی دانیم چگونه تأثر خود را از درگذشت یکی از بهترین عزیزانمان، مرحومه مغفوره **سرکار خانم پوران خزاعی**

ابر از داریم. با چشمهای پر از اشک و دل هایی سرشار از غم و درد در کنار شما عزیزان هستیم و ضمن عرض تسلیت شادی روح آن مرحومه و سلامتی شما را از خداوند بزرگ مسئلت داریم.

فرامرز، شهین، امیر، ندا، امید، سحر، ایمان، آتیه، دینا مرادی

جناب آقای دکتر پرویز رئوفیان

با نهایت تأثر مصیبت وارده را تسلیت عرض نموده، ما را در غم خود شریک بدانید.

شرکت خاوران

صدری – قره داغی

استاد بزرگوار جناب آقای دکتر رئوفیان و فرزندان فرهیخته

درگذشت همسر والا مقام و مادر بی همتای شما عزیزان **خانم پوران خزاعی**

را به شما تسلیت می گوئیم، ما در غم شما شریک هستیم. برای شما صبر و شکیبایی و برای آن نازنین علو درجات خواستاریم.

خانواده دکتر خلیلی

حرف مردم

ستون «حرف مردم» انعکاس دهنده صادق حرف های شماست.

تلفن: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱ | پیامک: ۲۰۰۹۹۹ | ای.ایتا، ای.ای.کپ، سروش: ۰۹۰۳۳۳۷۰۱۰ | نمابر: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۱۹

زیادی که مسقف هم هستند بازند. این قدر شلوغ است که مردم به هم می خورند! منطق این کار در چیست؟

• بیشتر مردم یادشون هست وقتی توی کشور ماسک پیدا نمی شد، آقایون تو رسانه ها می گفتن ماسک نزدیکه که نیازی نیست! بعد که بالاخره از خان اول رد شدیم و ماسک دار شدیم، شعار رو عوض کردند و زدن ماسک رو تبلیغ کردند!! الان هم حکایت واکسنه، چون الان تو ایران واکسن نداریم رسانه های داخلی که بر هیچ کس پوشیده نیست. در سال بیش از چهار بار افزایش به صورت رسمی و چندین بار هم غیررسمی چه معنی می تونه داشته باشه؟ حقوق کارگر چند بار در سال می ره بالا؟ نیروی کار مهم تره یا جیب خودرو سازها؟ چرا مسئولین این قدر تمام قذا آن ها حمایت می کنند؟ آخرش رو خودرو سازها طلبکار هستند و خودشون هم می گیرن!

• آقایین چه وضعشه؟ یعنی ما قانونی برای حمایت از افرادی که می خواهند کالا یا خدمات شان را به قیمت ارزان در اختیار مردم قرار بدهند، نداریم؟ از پیرایشگری که نصف بها کار می کرد یا صحافی که به قیمت منصفانه محافی می کردو... شکایت می شود و آن ها را مجبور می کنند قیمت ها را بالا ببرند!

• در خیابان، کارگران را در حال هرس درختان دیدم. پرسیدم چرا شاخه سمت خیابان هرس نمی شود؟ گفتند چنین چیزی به ما ابلاغ نشده! چند سال پیامک می دهم که درختان نزدیک ایستگاه های اتوبوس چون با سقف و شیشه اتوبوس در فصل های دیگر بر خورد می کند و آسیب رسان است هرس شود اما گویا کسی شنوای آن نیست!

• بعد از این که وضعیت کرونا بهتر شده آرماستان خواجه ربیع که فضای بازی دارد تعطیل است! دلیل تعطیلی پنج شنبه و جمعه آرماگه چیست؟ در حالی که مراکز خرید خیلی کمتره.

آن نداریم. به گفته وی، دیگر کشورها از زعفران عصره و اساسی می گیرند، دارو تولید می کنند و... اما در ایران با احداث یک سالن و تمیز کردن زعفران و بسته بندی آن در یک کارتن یا قوطی، ادعای داشتن صنعت می کنیم. او با اشاره به تسهیلات در نظر گرفته شده با نرخ ۱۵ درصدی برای خرید زعفران به قیمت اعلام شده توسط شورای ملی زعفران، ادامه می دهد: خرید زعفران با چنین قیمتی دور از انتظار بود و برای صادر کنندگان صرفه اقتصادی نداشت. مشروح مطلب را در www.khorasannews.com بخوانید.

«هوالباقی»

مادرم هجر تو اندوه و غم ماست هنوز شد چهل روز فراق، غصه به دلهاست هنوز در چهلیم روز دلتنگی و فراق مادر عزیزمان حاجیه خانم منیر سادات گواهی (میر فندر سکی)

با اندوهی فراوان در تاریخ یکشنبه ۱۴/۱۰/۹۹ ساعت ۱۲ بر سر مزارش واقع در باغ اول خواجه ربیع به سوگ می نشینیم. به حکم قدر دانی از تمامی بستگان، دوستان، همکاران و آشنایان محترم داخل و خارج از کشور، که طی این مدت ابراز همدردی نمودند، کمال تشکر و سپاس را داریم. جهت رعایت موازین بهداشتی و به رسم انسان دوستانه مراسم چهلم صرف امور خیریه فتح المبیین می گردد.

مهدی – مریم – مژگان – میر فندر سکی

جناب آقای دکتر رئوفیان استاد گرامی

درگذشت همسر عزیزتان **پوران جان عزیز و مهربان** را خدمت سرکار، فرزندان برومندتان و خانواده محترم تسلیت گفته و در غم و اندوه بزرگ شما شریک هستیم.

مهری هوشمند، شهلا هوشمند، شمسی هوشمند و دکتر ارندی شه پر هوشمند و مهندس کیانی

استاد بزرگوار جناب آقای دکتر رئوفیان و فرزندان فرهیخته

درگذشت همسر والا مقام و مادر بی همتای شما عزیزان **خانم پوران خزاعی**

را به شما تسلیت می گوئیم، ما در غم شما شریک هستیم. برای شما صبر و شکیبایی و برای آن نازنین علو درجات خواستاریم.

خانواده دکتر خلیلی